



Poul Hvilsted
Advokat



Henriette Soja
Advokat

Hvem skal betale for klimaforandringer og kystbeskyttelse?

Naturkræfterne giver Danmarks kyster og kystejere stadig større udfordringer og dermed en stigende interesse for kystbeskyttelse. Selvom der er tale om en klimaeffekt, som det offentlige skal tage sig af, er kystbeskyttelsesloven ikke klar om kommunens økonomiske ansvar for kystbeskyttelsesprojekter. Hvordan skal omkostningerne fordeles? Og hvad kan kommunen selv bidrage med ved iværksættelse af kystbeskyttelsesprojekter?

Iværksættelse af projekter

Kystbeskyttelsesloven fastslår, at formålet med kystbeskyttelsesforanstaltninger er at beskytte mennesker og ejendom mod nedbrydning fra havet. På den anden side står behovet for kystbeskyttelse, økonomiske og miljømæssige hensyn mv. Det er med andre ord kystbeskyttelsesloven, der udgør rammen for, hvad der skal indgå i vurderingen af, om der skal

iværksættes et kystbeskyttelsesprojekt for at imødegå klimaforandringer.

Hvem skal betale for projekterne?

Kystbeskyttelsesloven bestemmer, at bidrag til projekter kan pålægges de ejendomme, der opnår en direkte beskyttelse som følge af projektet. Fordelingen mellem disse interesser

skal som udgangspunkt ske efter objektive kriterier, som f.eks. kystlængde, værdi og afstand fra havet. Derudover kan ejendomme, som i øvrigt opnår en fordel ved foranstaltningen, pålægges bidrag.

Formuleringen i kystbeskyttelsesloven betyder således, at der findes hjemmel til, at andre end de direkte berørte parter kan pålægges og/eller

påtage sig en økonomisk pligt, hvis blot de opnår en fordel ved projektet. Men hvor går grænsen for denne "øvrige fordel"?

Forarbejderne til kystbeskyttelsesloven nævner som eksempel bagvedliggende ejendomme, som ikke direkte opnår beskyttelse, men dog en økonomisk fordel. Videre fremgår det, at kommunen i kraft af denne åbne formulering umiddelbart kan bidrage økonomisk til et projekt, hvis der findes en form for begrundet interesse i projektet.

Det står enhver frit at henvende sig til kommunen om iværksættelse af et kystbeskyttelsesprojekt, også med ønske om, at kommunen skal deltage økonomisk med skattefinansierede midler. Men ved omkostningsfordelingen er det vigtigt for kommunen at skelne mellem beskyttelse af individuelle interesser og almene interesser. En nok så sympatisk kystbeskyttelsesinteresse udgør nemlig ikke altid en tilstrækkelig begrundet interesse for kommunen og dens medfinansiering af projektet.

Hvornår kan kommunen betale for projekterne?

Kommunalfuldmagten har en betydning ved vurderingen af, hvilke omkostninger en kommune og andre offentlige enheder kan påtage sig. Et særligt spørgsmål er imidlertid, om kommunalfuldmagten overhovedet gælder ved siden af kystbeskyttelsesloven, når man taler om kystsikring. Kystbeskyttelsesloven sætter som nævnt ikke klare retningslinjer op for, hvornår en kommune har en begrundet interesse i et projekt, fordi det beror på en vurdering af "at opnå en fordel".

Kommunalfuldmagten bestemmer, hvornår kommunen må foretage foranstaltninger uden at det direkte følger af loven. Efter kommunalfuldmagten skal der foretages en interesseafvejning ud fra et overordnet princip, "almennytteskriteriet". Dette princip er en vurdering af, om en foranstaltning kommer det kommunale fælleskab til gode. Dette er dog blot endnu en vag afgrænsning af, hvad der falder inden for den kommunale interesse, men det fastslår dog kravet om almen interesse ved kommunale foranstaltninger.

Kommunalfuldmagten har således en afgrænsende og vejledende funktion i forhold til at definere, hvad kommunen og andre offentlige enheder er tilladt at bidrage med til kystsikringsprojekter, der finansieres efter kystbeskyttelsesloven. Bidraget skal således være begrundet i en kommunal interesse i modsætning til interesser af konkret og privat karakter, som eksempelvis en privat borgers interesse i at beskytte eget hus mod nedbrydning fra havet. Kommunens interesse kunne for eksempel ligge i sikring af trafikale forhold mod oversvømmelse eller sikring af kystlandskab og øvrige naturskønne forhold, som ikke begunstiger konkrete private ejendomme. I sådanne tilfælde vil der typisk skulle ske en fordeling af projektkostningerne mellem den begunstigede ejendom og kommunen som repræsentant for de almene interesser.

Er interesse spørgsmålet reguleret tilfredsstillende?

Man kan godt rejse spørgsmålet, om kystbeskyttelsesloven indeholder en optimal regulering af, hvilke interesser en kommune

skal og kan varetage. Kystbeskyttelsesloven tager et bredt udgangspunkt og overlader et bredt skøn til kommunen i forhold til interesse spørgsmålet. Reguleringen giver en ønskværdig fleksibilitet og gør det muligt for kommunen at deltage i projekter af forskellig art, hvori der rummes en almen interesse. Dermed tilgodeses også det udviklingsbehov, som opstår i takt med effekter af klimaforandringer. Denne fleksibilitet er på den ene side velegnet til at overlade det til kommunalpolitikere at udmønte den "offentlige interesse" i de ofte meget komplekse tilfælde, der foreligger. På den anden side er det fleksible regelsæt dog også medvirkende til, at kommuner kan blive følsomme over for krav om kommunal økonomisk deltagelse i projekter, hvor den almene interesse er vanskelig at forstå, bestemme og afgrænse.

Hvis man antog, at kystbeskyttelsesloven var konkret i sin regulering af interesse spørgsmålet, ville der være risiko for at udelukke kommuners adgang til at deltage i projekter af almen karakter, således som dette nu kan bestemmes lokalt. Et behov for større klarhed og forudsigelighed i forhold til de fleksible regler kunne også tilgodeses ved, at der blev udarbejdet mere detaljerede vejledninger for både lokale og centrale myndigheder, der er involveret i håndteringen af den nødvendige tilpasning til klimaforandringer.

Hvis du har spørgsmål til artiklen, er du velkommen til at kontakte advokat Poul Hvilsted, phv@horten.dk, eller advokat Henriette Soja, hso@horten.dk.